

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τέταρτο τμήμα)

της 21ης Σεπτεμβρίου 2023 *

«Προδικαστική παραπομπή – Χώρος ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης – Έλεγχοι στα σύνορα, άσυλο και μετανάστευση – Κανονισμός (ΕΕ) 2016/399 – Άρθρο 32 – Προσωρινή επαναφορά από κράτος μέλος των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορά του – Άρθρο 14 – Απόφαση απαγόρευσης εισόδου – Εξομοίωση των εσωτερικών συνόρων με τα εξωτερικά σύνορα – Οδηγία 2008/115/ΕΚ – Πεδίο εφαρμογής – Άρθρο 2, παράγραφος 2, στοιχείο α'»

Στην υπόθεση C-143/22,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Conseil d'État (Συμβούλιο της Επικρατείας, Γαλλία) με απόφαση της 24ης Φεβρουαρίου 2022, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 1 Μαρτίου 2022, στο πλαίσιο της δίκης

Association Avocats pour la défense des droits des étrangers (ADDE),

Association nationale d'assistance aux frontières pour les étrangers (ANAFE),

Association de recherche, de communication et d'action pour l'accès aux traitements (ARCAT),

Comité inter-mouvements auprès des évacués (Cimade),

Fédération des associations de solidarité avec tou.te.s les immigré.e.s (FASTI),

Groupe d'information et de soutien des immigré.e.s (GISTI),

Ligue des droits de l'homme (LDH),

Le paria,

Syndicat des avocats de France (SAF),

SOS – Hépatites Fédération

κατά

Ministre de l'Intérieur,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

παρισταμένου του:

Défenseur des droits,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τέταρτο τμήμα),

συγκείμενο από τους Κ. Λυκούργο (εισηγητή), πρόεδρο τμήματος, L. S. Rossi, J.-C. Bonichot, S. Rodin και O. Spineanu-Matei, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: A. Ράντος

γραμματέας: M. Krausenböck, διοικητική υπάλληλος,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 19ης Ιανουαρίου 2023,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- οι Association Avocats pour la défense des droits des étrangers (ADDE), Association nationale d'assistance aux frontières pour les étrangers (ANAFE), Association de recherche, de communication et d'action pour l'accès aux traitements (ARCAT), Comité inter-mouvements auprès des évacués (Cimade), Fédération des associations de solidarité avec tou.te.s les immigré.e.s (FASTI), Groupe d'information et de soutien des immigré.e.s (GISTI), Ligue des droits de l'homme (LDH), Le paria, Syndicat des avocats de France (SAF) και SOS – Hépatites Fédération, εκπροσωπούμενες από τον P. Spinosi, avocat,
- ο Défenseur des droits, εκπροσωπούμενος από την C. Hédon, Défenseure des droits, και τις M. Cauvin και A. Guilton, conseillères, επικουρούμενες από την I. Zribi, avocate,
- η Γαλλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την A.-L. Desjonquères και τον J. Illouz,
- η Πολωνική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον B. Majczyna και τις E. Borawska-Kędzierska και A. Siwek-Ślusarek,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από την A. Azéma, την A. Κατσιμέρου, τον T. Lilamand και τον J. Tomkin,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 30ής Μαρτίου 2023,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 14 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/399 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Μαρτίου 2016, περί κώδικα της Ένωσης σχετικά με το καθεστώς διέλευσης προσώπων από τα σύνορα (κώδικας συνόρων του Σένγκεν) (ΕΕ 2016, L 77, σ. 1, στο εξής: κώδικας συνόρων του Σένγκεν), καθώς και

την ερμηνεία της οδηγίας 2008/115/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, σχετικά με τους κοινούς κανόνες και διαδικασίες στα κράτη μέλη για την επιστροφή των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών (ΕΕ 2008, L 348, σ. 98).

- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ των Association Avocats pour la défense des droits des étrangers (ADDE), Association nationale d'assistance aux frontières pour les étrangers (ANAFE), Association de recherche, de communication et d'action pour l'accès aux traitements (ARCAT), Comité inter-mouvements auprès des évacués (Cimade), Fédération des associations de solidarité avec tou.te.s les immigré.e.s (FASTI), Groupe d'information et de soutien des immigré.e.s (GISTI), Ligue des droits de l'homme (LDH), Le paria, Syndicat des avocats de France (SAF) και SOS – Hépatites Fédération, αφενός, και του ministre de l'Intérieur (Υπουργού Εσωτερικών, Γαλλία), αφετέρου, σχετικά με τη νομιμότητα της ordonnance n° 2020-1733 du 16 décembre 2020 portant partie législative du code de l'entrée et du séjour des étrangers et du droit d'asile (κανονιστικής απόφασης αριθ. 2020-1733, της 16ης Δεκεμβρίου 2020, όσον αφορά το νομοθετικό μέρος του κώδικα περί της εισόδου και διαμονής των αλλοδαπών και περί του δικαιώματος ασύλου) (JORF της 30ής Δεκεμβρίου 2020, κείμενο αριθ. 41).

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

Ο κώδικας συνόρων του Σένγκεν

- 3 Το άρθρο 2 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν έχει ως εξής:

«Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, νοούνται ως:

1) “εσωτερικά σύνορα”:

- α) τα κοινά χερσαία σύνορα, περιλαμβανομένων των ποτάμιων και λιμναίων συνόρων, μεταξύ των κρατών μελών·
- β) οι αερολιμένες των κρατών μελών για τις εσωτερικές πτήσεις·
- γ) οι θαλάσσιοι, ποτάμιοι και λιμναίοι λιμένες των κρατών μελών για τα τακτικά εσωτερικά δρομολόγια οχηματαγωγών·

2) “εξωτερικά σύνορα”: τα χερσαία, ποτάμια, λιμναία και θαλάσσια σύνορα, καθώς και οι αερολιμένες και ποτάμιοι, θαλάσσιοι και λιμναίοι λιμένες των κρατών μελών, εφόσον δεν αποτελούν εσωτερικά σύνορα·

[...]».

- 4 Ο τίτλος II του κώδικα, ο οποίος αφορά τα «εξωτερικά σύνορα», περιλαμβάνει τα άρθρα του 5 έως 21.

- 5 Το άρθρο 14 του εν λόγω κώδικα, το οποίο φέρει τον τίτλο «Άρνηση εισόδου», προβλέπει τα εξής:

«1. Η είσοδος στην επικράτεια των κρατών μελών απαγορεύεται στους υπηκόους τρίτων χωρών που δεν πληρούν το σύνολο των προϋποθέσεων εισόδου, όπως καθορίζονται με το άρθρο 6,

παράγραφος 1, και δεν υπάγονται στις κατηγορίες προσώπων του άρθρου 6, παράγραφος 5. Τα ανωτέρω ισχύουν με την επιφύλαξη της εφαρμογής των ειδικών διατάξεων σχετικά με το δικαίωμα ασύλου και τη διεθνή προστασία ή την έκδοση θεωρήσεων μακράς διαρκείας.

2. Η άρνηση εισόδου επιβάλλεται μόνο με αιτιολογημένη απόφαση η οποία αναφέρει τους συγκεκριμένους λόγους της άρνησης. Η απόφαση λαμβάνεται από την αρμόδια αρχή σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο και είναι αμέσως εφαρμοστέα.

Η αιτιολογημένη απόφαση η οποία αναφέρει τους συγκεκριμένους λόγους άρνησης έχει τη μορφή τυποποιημένου εντύπου, όπως προβλέπεται στο παράρτημα V μέρος Β, το οποίο συμπληρώνεται από την αρμόδια σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο αρχή. Το έντυπο αυτό, αφού συμπληρωθεί, παραδίδεται στον οικείο υπήκοο, ο οποίος βεβαιώνει την παραλαβή της απόφασης άρνησης μέσω του εντύπου.

Τα δεδομένα υπηκόων τρίτων χωρών στους οποίους δεν δίνεται άδεια εισόδου για βραχεία παραμονή καταχωρίζονται στο ΣΕΕ σύμφωνα με το άρθρο 6α παράγραφος 2 του παρόντος κανονισμού και το άρθρο 18 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/2226 [του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Νοεμβρίου 2017, σχετικά με τη θέσπιση συστήματος εισόδου/εξόδου (ΣΕΕ) για την καταχώριση δεδομένων εισόδου και εξόδου και δεδομένων άρνησης εισόδου των υπηκόων τρίτων χωρών που διέρχονται τα εξωτερικά σύνορα των κρατών μελών, τον καθορισμό των όρων πρόσβασης στο ΣΕΕ για σκοπούς επιβολής του νόμου και την τροποποίηση της σύμβασης εφαρμογής της Συμφωνίας του Σένγκεν και των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 767/2008 και (ΕΕ) αριθ. 1077/2011 (ΕΕ 2017, L 327, σ. 20)].

3. Τα πρόσωπα στα οποία απαγορεύεται η είσοδος έχουν δικαίωμα προσφυγής. Οι προσφυγές ασκούνται σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία. Ο υπήκοος της τρίτης χώρας λαμβάνει επίσης γραπτό κατάλογο σημείων επαφής που μπορούν να τον ενημερώσουν σχετικά με την ύπαρξη αντιπροσώπων αρμόδιων να τον εκπροσωπήσουν σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία.

Η κατάθεση προσφυγής δεν αναστέλλει την εφαρμογή της απόφασης περί άρνησης εισόδου.

Με την επιφύλαξη ενδεχόμενης αποζημίωσης βάσει του εθνικού δικαίου, ο υπήκοος τρίτης χώρας δικαιούται να ζητήσει τη διόρθωση των δεδομένων που έχουν καταχωρισθεί στο ΣΕΕ ή της ακυρωθείσας σφραγίδας εισόδου, ή και των δύο, και τυχόν άλλων ακυρώσεων ή προσθηκών, από το κράτος μέλος το οποίο του απαγόρευσε την είσοδο εφόσον αποδειχθεί, συνεπεία της προσφυγής, ότι η απόφαση περί άρνησης εισόδου ήταν αβάσιμη.

4. Οι συνοριοφύλακες μεριμνούν ώστε ο υπήκοος τρίτης χώρας στον οποίο απαγορεύθηκε η είσοδος να μην εισέλθει στο έδαφος του συγκεκριμένου κράτους μέλους.

5. Τα κράτη μέλη συλλέγουν στατιστικά στοιχεία σχετικά με τον αριθμό των προσώπων στα οποία έχει απαγορευθεί η είσοδος, τους λόγους απαγόρευσης, την ιθαγένεια των προσώπων αυτών και το είδος των συνόρων (χερσαία, θαλάσσια, εναέρια) στα οποία τους απαγορεύθηκε η είσοδος, και υποβάλλουν τα στοιχεία αυτά ετησίως στην Επιτροπή (Ευρωστάτ) σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 862/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Ιουλίου 2007, περί κοινοτικών στατιστικών για τη μετανάστευση και τη διεθνή προστασία και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 311/76 του Συμβουλίου περί τηρήσεως στατιστικών για τους αλλοδαπούς εργαζόμενους (ΕΕ 2007, L 199, σ. 23)].

6. Οι λεπτομερείς κανόνες της διαδικασίας άρνησης αναφέρονται στο παράρτημα V μέρος Α.»

6 Ο τίτλος III του κώδικα συνόρων του Σένγκεν, ο οποίος αφορά τα «εσωτερικά σύνορα», περιλαμβάνει τα άρθρα του 22 έως 35.

7 Το άρθρο 25 του εν λόγω κώδικα, το οποίο φέρει τον τίτλο «Γενικό πλαίσιο για την προσωρινή επαναφορά των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα», ορίζει στην παράγραφο 1 τα εξής:

«Όταν στον χώρο χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα υπάρχει σοβαρή απειλή για τη δημόσια τάξη ή την εσωτερική ασφάλεια σε ένα κράτος μέλος, το εν λόγω κράτος μέλος μπορεί κατ' εξαίρεση να επαναφέρει τους ελέγχους στα σύνορα σε όλα τα εσωτερικά του σύνορα ή σε συγκεκριμένα μέρη τους για περιορισμένη περίοδο που δεν υπερβαίνει τις 30 ημέρες ή για την προβλεπόμενη διάρκεια της σοβαρής απειλής εάν αυτή υπερβαίνει τις 30 ημέρες. Η εμπέλευση και η διάρκεια της προσωρινής επαναφοράς του ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα περιορίζονται στα απολύτως απαραίτητα για την αντιμετώπιση της σοβαρής απειλής.»

8 Το άρθρο 32 του ίδιου κώδικα, το οποίο επιγράφεται «Διατάξεις που εφαρμόζονται κατά την επαναφορά του ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα», ορίζει τα εξής:

«Κατά την επαναφορά του ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα εφαρμόζονται κατ' αναλογία οι σχετικές διατάξεις του τίτλου II.»

9 Το Παράρτημα V, Μέρος Α, του κώδικα συνόρων του Σένγκεν προβλέπει τα εξής:

«1. Σε περίπτωση άρνησης εισόδου, ο αρμόδιος συνοριοφύλακας:

α) συμπληρώνει το ενιαίο έντυπο άρνησης εισόδου, το οποίο εμφανίζεται κάτωθι (μέρος Β). Ο συγκεκριμένος υπήκοος τρίτης χώρας υπογράφει το έντυπο και λαμβάνει αντίγραφο του υπογεγραμμένου εντύπου. Εάν ο υπήκοος τρίτης χώρας αρνηθεί να υπογράψει, ο συνοριοφύλακας αναφέρει την άρνησή του στο έντυπο, στο τμήμα “παρατηρήσεις”·

β) για υπηκόους τρίτων χωρών των οποίων δεν επιτρέπεται η είσοδος για παραμονή βραχείας διάρκειας, καταχωρίζονται στο ΣΕΕ τα δεδομένα σχετικά με την άρνηση εισόδου σύμφωνα με το άρθρο 6α παράγραφος 2 του παρόντος κανονισμού και το άρθρο 18 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/2226·

γ) καταργεί ή ανακαλεί τις θεωρήσεις, κατά περίπτωση, σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 34 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 810/2009 [του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009, για τη θέσπιση κοινοτικού κώδικα θεωρήσεων (κώδικας θεωρήσεων) (ΕΕ 2009, L 243, σ. 1)]·

δ) για υπηκόους τρίτων χωρών των οποίων η άρνηση εισόδου δεν καταχωρίζεται στο ΣΕΕ, τίθεται επί του διαβατηρίου σφραγίδα εισόδου, που διαγράφεται από σταυρό με μαύρη ανεξίτηλη μελάνη και γράφει απέναντι, στα δεξιά, επίσης με ανεξίτηλη μελάνη το ή τα γράμματα που αντιστοιχούν στον ή τους λόγους της άρνησης εισόδου, των οποίων ο κατάλογος περιλαμβάνεται στο ενιαίο έντυπο άρνησης εισόδου όπως αναφέρεται στο μέρος Β του παρόντος παραρτήματος. Επιπλέον, για αυτές τις κατηγορίες προσώπων, ο συνοριοφύλακας καταχωρίζει κάθε άρνηση εισόδου σε μητρώο ή σε κατάλογο, τα οποία θα μνημονεύουν την ταυτότητα και την ιθαγένεια του υπηκόου τρίτης χώρας, τα στοιχεία του εγγράφου που επιτρέπει τη διέλευση των συνόρων από τον υπήκοο τρίτης χώρας, καθώς και τον λόγο και την ημερομηνία της άρνησης εισόδου.

Οι πρακτικές ρυθμίσεις της σφράγισης ορίζονται στο παράρτημα IV.

2. Εάν ο υπήκοος τρίτης χώρας για τον οποίο ελήφθη απόφαση αρνήσεως εισόδου μεταφέρθηκε στα εξωτερικά σύνορα από μεταφορική εταιρεία, ο κατά τόπο αρμόδιος συνοριοφύλακας:

α) διατάσσει τον συγκεκριμένο μεταφορέα να αναλάβει τον υπήκοο τρίτης χώρας χωρίς καθυστέρηση και να τον μεταφέρει είτε προς την τρίτη χώρα από την οποία μεταφέρθηκε είτε προς την τρίτη χώρα η οποία χορήγησε το έγγραφο που επιτρέπει τη διέλευση των συνόρων είτε προς οποιαδήποτε άλλη τρίτη χώρα στην οποία η αποδοχή του είναι εγγυημένη, ή να εξεύρει μέσον για την περαιτέρω μεταφορά σύμφωνα με το άρθρο 26 της σύμβασης εφαρμογής της συμφωνίας του Σένγκεν και την οδηγία 2001/51/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 2001, για τη συμπλήρωση των διατάξεων του άρθρου 26 της Σύμβασης εφαρμογής της Συμφωνίας του Σένγκεν της 14ης Ιουνίου 1985 (ΕΕ 2001, L 187, σ. 45)]·

β) εν αναμονή της περαιτέρω μεταφοράς, είναι υποχρεωμένος να λαμβάνει στα πλαίσια του εθνικού δικαίου και λαμβανομένων υπόψη των τοπικών περιστάσεων τα κατάλληλα μέτρα για να αποφεύγεται η παράνομη είσοδος υπηκόων τρίτων χωρών για τους οποίους ελήφθη απόφαση αρνήσεως εισόδου.

[...]»

10 Κατά το άρθρο 44 του κώδικα, το οποίο φέρει τον τίτλο «Κατάργηση»:

«Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 562/2006 [του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2006, για τη θέσπιση του κοινοτικού κώδικα σχετικά με το καθεστώς διέλευσης προσώπων από τα σύνορα (κώδικας συνόρων του Σένγκεν) (ΕΕ 2006, L 105, σ. 1)] καταργείται.

Οι παραπομπές στον καταργούμενο κανονισμό νοούνται ως παραπομπές στον παρόντα κανονισμό και διαβάζονται σύμφωνα με τον πίνακα αντιστοιχίας του παραρτήματος Χ.»

11 Σύμφωνα με τον πίνακα αντιστοιχίας, το άρθρο 14 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν αντιστοιχεί στο άρθρο 13 του κανονισμού 562/2006.

Η οδηγία 2008/115

12 Το άρθρο 2, παράγραφοι 1 και 2, της οδηγίας 2008/115 ορίζει τα εξής:

«1. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται στους παρανόμως διαμένοντες στο έδαφος κράτους μέλους υπηκόους τρίτης χώρας.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν να μην εφαρμόσουν την παρούσα οδηγία στους υπηκόους τρίτων χωρών, οι οποίοι:

α) υπόκεινται σε απαγόρευση εισόδου, σύμφωνα με το άρθρο 13 του [κανονισμού 562/2006], ή συλλαμβάνονται ή παρακολουθούνται από τις αρμόδιες αρχές σε σχέση με παράνομη χερσαία, θαλάσσια ή εναέρια διέλευση των εξωτερικών συνόρων κράτους μέλους και στους οποίους δεν έχει, εν συνεχεία, χορηγηθεί άδεια ή δικαίωμα να παραμείνουν στο εν λόγω κράτος μέλος,

β) υπόκεινται σε απόφαση επιστροφής ως ποινική κύρωση ή ως συνέπεια ποινικής κύρωσης, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, ή υπόκεινται σε διαδικασίες έκδοσης.»

13 Το άρθρο 3 της οδηγίας έχει ως εξής:

«Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, νοούνται ως:

[...]

2) “παράνομη παραμονή”: παρουσία στο έδαφος κράτους μέλους υπηκόου τρίτης χώρας που δεν πληροί, ή δεν πληροί πλέον, τις προϋποθέσεις εισόδου, όπως ορίζονται στο άρθρο 5 του [κανονισμού 562/2006] ή τις λοιπές προϋποθέσεις εισόδου, παραμονής ή διαμονής στο εν λόγω κράτος μέλος,

3) “επιστροφή”: διαδικασία επανόδου υπηκόου τρίτης χώρας –είτε με οικειοθελή συμμόρφωσή του προς την υποχρέωση επιστροφής είτε αναγκαστικά:

– στη χώρα καταγωγής του/της, ή

– σε χώρα διέλευσης σύμφωνα με κοινοτικές ή διμερείς συμφωνίες επανεισδοχής ή άλλες ρυθμίσεις, ή

– σε άλλη τρίτη χώρα, στην οποία ο εν λόγω υπήκοος τρίτης χώρας αποφασίζει εθελοντικά να επιστρέψει και στην οποία γίνεται δεκτός/-ή,

[...]».

14 Το άρθρο 4, παράγραφος 4, της εν λόγω οδηγίας προβλέπει τα εξής:

«Όσον αφορά τους υπηκόους τρίτων χωρών που εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγραφος 2, στοιχείο α), τα κράτη μέλη:

α) μεριμνούν ώστε η μεταχείριση και το επίπεδο προστασίας τους να μην είναι λιγότερο ευνοϊκά από τα προβλεπόμενα στο άρθρο 8, παράγραφοι 4 και 5 (περιορισμοί της χρήσης αναγκαστικών μέτρων), το άρθρο 9, παράγραφος 2, πρώτη περίπτωση (αναβολή της απομάκρυνσης), το άρθρο 14, παράγραφος 1, στοιχεία β) και δ) (επείγουσα υγειονομική περίθαλψη και συνυπολογισμός των αναγκών των ευάλωτων ατόμων) και τα άρθρα 16 και 17 (όροι κράτησης), και

β) τηρούν την αρχή της μη επαναπροώθησης.»

15 Το άρθρο 5 της οδηγίας 2008/115 ορίζει τα ακόλουθα:

«Κατά την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, τα κράτη μέλη λαμβάνουν δεόντως υπόψη:

α) τα βέλτιστα συμφέροντα του παιδιού,

β) την οικογενειακή ζωή,

γ) την κατάσταση της υγείας του συγκεκριμένου υπηκόου τρίτης χώρας,

και τηρούν την αρχή της μη επαναπροώθησης.»

16 Το άρθρο 6 της οδηγίας ορίζει τα εξής:

«1. Τα κράτη μέλη εκδίδουν απόφαση επιστροφής για υπηκόους τρίτης χώρας που διαμένουν παράνομα στο έδαφός τους, με την επιφύλαξη των εξαιρέσεων που προβλέπονται στις παραγράφους 2 έως 5.

2. Οι υπήκοοι τρίτων χωρών, οι οποίοι διαμένουν παρανόμως στο έδαφος κράτους μέλους και διαθέτουν έγκυρο τίτλο διαμονής ή άλλη άδεια που παρέχει δικαίωμα παραμονής και έχει εκδοθεί από άλλο κράτος μέλος, υποχρεούνται να μεταβαίνουν αμέσως στο έδαφος αυτού του άλλου κράτους μέλους. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης του υπηκόου τρίτης χώρας με την παρούσα απαίτηση ή όταν η άμεση αναχώρηση του υπηκόου τρίτης χώρας απαιτείται από λόγους εθνικής ασφάλειας ή δημόσιας τάξης, εφαρμόζεται η παράγραφος 1.

3. Τα κράτη μέλη μπορούν να μην εκδίδουν απόφαση επιστροφής για υπήκοο τρίτης χώρας που διαμένει παρανόμως στο έδαφός τους, εφόσον άλλο κράτος μέλος αναλαμβάνει τον εν λόγω υπήκοο τρίτης χώρας δυνάμει διμερών συμφωνιών ή διευθετήσεων που ισχύουν κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας οδηγίας. Στην περίπτωση αυτή, το κράτος μέλος που αναλαμβάνει τον συγκεκριμένο υπήκοο τρίτης χώρας εφαρμόζει την παράγραφο 1.

[...]»

17 Το άρθρο 7, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, της εν λόγω οδηγίας προβλέπει τα εξής:

«Η απόφαση περί επιστροφής προβλέπει κατάλληλο χρονικό διάστημα για την οικειοθελή αναχώρηση που κυμαίνεται μεταξύ επτά και τριάντα ημερών, με την επιφύλαξη των εξαιρέσεων που αναφέρονται στις παραγράφους 2 και 4. Τα κράτη μέλη δύνανται να προβλέπουν, στην εθνική τους νομοθεσία, ότι το χρονικό αυτό διάστημα χορηγείται μόνο κατόπιν αιτήσεως του συγκεκριμένου υπηκόου τρίτης χώρας. Εν τωιαύτη περιπτώσει, τα κράτη μέλη ενημερώνουν τους ενδιαφερομένους υπηκόους τρίτων χωρών σχετικά με τη δυνατότητα υποβολής τέτοιας αίτησης.»

18 Το άρθρο 15, παράγραφος 1, της ίδιας οδηγίας ορίζει τα εξής:

«Εκτός εάν στη συγκεκριμένη περίπτωση δύνανται να εφαρμοσθούν αποτελεσματικά άλλα επαρκή αλλά λιγότερο αναγκαστικά μέτρα, τα κράτη μέλη μπορούν να θέτουν απλώς υπό κράτηση υπήκοο τρίτης χώρας υποκείμενο σε διαδικασίες επιστροφής, για την προετοιμασία της επιστροφής και/ή τη διεκπεραίωση της διαδικασίας απομάκρυνσης, ιδίως όταν:

α) υπάρχει κίνδυνος διαφυγής, ή

β) ο συγκεκριμένος υπήκοος τρίτης χώρας αποφεύγει ή παρεμποδίζει την προετοιμασία της επιστροφής ή τη διαδικασία απομάκρυνσης.

Οιαδήποτε κράτηση έχει τη μικρότερη δυνατή διάρκεια και διατηρείται μόνο καθόσον χρόνο η διαδικασία απομάκρυνσης εξελίσσεται και εκτελείται με τη δέουσα επιμέλεια.»

Το γαλλικό δίκαιο

19 Το άρθρο L. 213-3-1 του code de l'entrée et du séjour des étrangers et du droit d'asile (κώδικα περί της εισόδου και διαμονής των αλλοδαπών και περί του δικαιώματος ασύλου), όπως τροποποιήθηκε με τον loi n° 2018-778 du 10 septembre 2018, pour une immigration maîtrisée,

un droit d’asile effectif et une intégration réussie (νόμο 2018-778, της 10ης Σεπτεμβρίου 2018, περί ελεγχόμενης μετανάστευσης, αποτελεσματικού δικαιώματος ασύλου και επιτυχούς ενσωμάτωσης) (JORF της 11ης Σεπτεμβρίου 2018, κείμενο αριθ. 1) (στο εξής: προϊσχύσας Ceseda), είχε ως εξής:

«Σε περίπτωση της προβλεπόμενης στο κεφάλαιο II του τίτλου III του [κώδικα συνόρων του Σένγκεν] προσωρινής επαναφοράς του ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα, είναι δυνατόν να ληφθούν, έναντι του αλλοδαπού ο οποίος, ερχόμενος απευθείας από το έδαφος κράτους συμβαλλόμενου στη Σύμβαση που υπεγράφη στο Σένγκεν στις 19 Ιουνίου 1990, εισήλθε χωρίς άδεια στο μητροπολιτικό έδαφος διασχίζοντας χερσαία εσωτερικά σύνορα και ελέγχθηκε εντός ζώνης ακτίνας δέκα χιλιομέτρων από τα εν λόγω σύνορα, οι αποφάσεις του άρθρου L. 213-2. Οι λεπτομέρειες των ελέγχων αυτών καθορίζονται με διάταγμα εκδιδόμενο κατόπιν γνωμοδοτήσεως του Conseil d’État (Συμβουλίου της Επικρατείας).»

- 20 Η κανονιστική απόφαση 2020-1733 προέβη σε αναδιατύπωση του νομοθετικού μέρους του code de l’entrée et du séjour des étrangers et du droit d’asile (κώδικα περί της εισόδου και διαμονής των αλλοδαπών και περί του δικαιώματος ασύλου). Το άρθρο L. 332-2 του κατά τα ανωτέρω τροποποιηθέντος κώδικα (στο εξής: τροποποιηθείς Ceseda) ορίζει τα εξής:

«Η απόφαση απαγόρευσης εισόδου, η οποία είναι έγγραφη και αιτιολογημένη, εκδίδεται από υπάλληλο κατηγορίας καθοριζόμενης με κανονιστική πράξη.

Στην κοινοποίηση της αποφάσεως απαγόρευσης εισόδου γίνεται μνεία του δικαιώματος του αλλοδαπού να ειδοποιήσει ο ίδιος ή μέσω τρίτων το πρόσωπο στην κατοικία του οποίου επρόκειτο, σύμφωνα με τη δήλωσή του, να μεταβεί, το προξενείο του ή τον δικηγόρο της επιλογής του. Στην κοινοποίηση γίνεται επίσης μνεία του δικαιώματος του αλλοδαπού να αρνηθεί τον επαναπατρισμό του πριν από τη λήξη της προθεσμίας 24 ωρών υπό τους όρους που προβλέπονται στο άρθρο L. 333-2.

Η απόφαση και η συνοδευτική μνεία των δικαιωμάτων κοινοποιούνται στον αλλοδαπό σε γλώσσα την οποία κατανοεί.

Ιδιαίτερης προσοχής χρήζουν τα ευάλωτα άτομα, ιδίως οι ανήλικοι, είτε συνοδεύονται από ενήλικα άτομα είτε όχι.»»

- 21 Το άρθρο L. 332-3 του τροποποιηθέντος Ceseda προβλέπει τα ακόλουθα:

«Η διαδικασία του άρθρου L. 332-2 έχει εφαρμογή στην περίπτωση που εκδίδεται απόφαση απαγόρευσης εισόδου κατά αλλοδαπού δυνάμει του άρθρου 6 του [κώδικα συνόρων του Σένγκεν]. Η ίδια διαδικασία εφαρμόζεται επίσης στους ελέγχους που διενεργούνται στα εσωτερικά σύνορα, σε περίπτωση προσωρινής επαναφοράς του ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα υπό τις προϋποθέσεις οι οποίες προβλέπονται στο κεφάλαιο II του τίτλου III του [κώδικα συνόρων του Σένγκεν].»

Η διαφορά της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

- 22 Στο πλαίσιο προσφυγής ακυρώσεως της κανονιστικής αποφάσεως 2020-1733, οι μνημονευόμενες στη σκέψη 2 της παρούσας αποφάσεως ενώσεις αμφισβητούν ενώπιον του Conseil d’État (Συμβουλίου της Επικρατείας, Γαλλία) το κύρος της αποφάσεως αυτής για τον λόγο, μεταξύ

άλλων, ότι το άρθρο L. 332-3 του τροποποιηθέντος με την εν λόγω απόφαση Ceseda αντιβαίνει στην οδηγία 2008/115 καθόσον επιτρέπει την έκδοση αποφάσεων απαγόρευσης εισόδου στα εσωτερικά σύνορα στα οποία έχουν επαναφερθεί έλεγχοι.

- 23 Το ως άνω δικαστήριο εξηγεί συγκεκριμένα ότι το Δικαστήριο, με την απόφαση της 19ης Μαρτίου 2019, Arif κ.λπ. (C-444/17, EU:C:2019:220), έκρινε ότι το άρθρο 2, παράγραφος 2, στοιχείο α', της οδηγίας 2008/115, σε συνδυασμό με το άρθρο 32 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν, έχει την έννοια ότι δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση υπηκόου τρίτης χώρας ο οποίος συλλαμβάνεται πολύ κοντά στα εσωτερικά σύνορα και βρίσκεται παρανόμως στο έδαφος κράτους μέλους, ακόμη και όταν το τελευταίο έχει επαναφέρει, δυνάμει του άρθρου 25 του εν λόγω κώδικα, τους ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα λόγω σοβαρής απειλής για τη δημόσια τάξη ή την εσωτερική του ασφάλεια.
- 24 Το Conseil d'État (Συμβούλιο της Επικρατείας) υπογραμμίζει ότι, με την απόφασή του 428175 της 27ης Νοεμβρίου 2020, έκρινε αντίθετες προς την οδηγία 2008/115, όπως αυτή ερμηνεύθηκε από το Δικαστήριο, τις διατάξεις του άρθρου L. 213-3-1 του προϊσχύσαντος Ceseda οι οποίες προέβλεπαν ότι, σε περίπτωση προσωρινής επαναφοράς των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα, μπορούσε να εκδοθεί, υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου L. 213-2 του προϊσχύσαντος Ceseda, απόφαση απαγόρευσης εισόδου σε αλλοδαπό ερχόμενο απευθείας από το έδαφος κράτους συμβαλλόμενου στη Σύμβαση εφαρμογής της συμφωνίας του Σένγκεν, της 14ης Ιουνίου 1985, μεταξύ των κυβερνήσεων των κρατών της Οικονομικής Ένωσης Μπενελούξ, της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας και της Γαλλικής Δημοκρατίας, σχετικά με τη σταδιακή κατάργηση των ελέγχων στα κοινά σύνορα, που υπεγράφη στο Σένγκεν στις 19 Ιουνίου 1990 και τέθηκε σε ισχύ στις 26 Μαρτίου 1995 (ΕΕ 2000, L 239, σ. 19, στο εξής: Σύμβαση Σένγκεν), εφόσον αυτός εισήλθε χωρίς άδεια στο μητροπολιτικό έδαφος διασχίζοντας χερσαία εσωτερικά σύνορα και ελέγχθηκε εντός ζώνης ακτίνας δέκα χιλιομέτρων από τα εν λόγω σύνορα.
- 25 Βεβαίως, κατά το Conseil d'État (Συμβούλιο της Επικρατείας), το άρθρο L. 332-3 του τροποποιηθέντος Ceseda δεν επαναλαμβάνει τις διατάξεις του άρθρου L. 213-3-1 του προϊσχύσαντος Ceseda. Ωστόσο, το άρθρο L. 332-3 του τροποποιηθέντος Ceseda εξακολουθεί να προβλέπει ότι μπορεί να εκδοθεί απόφαση απαγόρευσης εισόδου στο πλαίσιο ελέγχων που διενεργούνται στα εσωτερικά σύνορα σε περίπτωση προσωρινής επαναφοράς του ελέγχου στα εν λόγω σύνορα υπό τις προϋποθέσεις οι οποίες προβλέπονται στο κεφάλαιο II του τίτλου III του κώδικα συνόρων του Σένγκεν.
- 26 Ως εκ τούτου, το ως άνω δικαστήριο εκτιμά ότι πρέπει να διευκρινιστεί αν, σε μια τέτοια περίπτωση, μπορεί να εκδοθεί, βάσει του άρθρου 14 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν και χωρίς να εφαρμοστεί η οδηγία 2008/115, απόφαση απαγόρευσης εισόδου σε υπήκοο τρίτης χώρας ερχόμενο απευθείας από το έδαφος κράτους συμβαλλόμενου στη Σύμβαση Σένγκεν, ο οποίος παρουσιάζεται σε εγκεκριμένο συνοριακό σημείο διέλευσης χωρίς να διαθέτει έγγραφα που να αποδεικνύουν την ύπαρξη άδειας εισόδου ή δικαιώματος παραμονής στη Γαλλία.
- 27 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Conseil d'État (Συμβούλιο της Επικρατείας) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Σε περίπτωση προσωρινής επαναφοράς του ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα υπό τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στο κεφάλαιο II του τίτλου III του [κώδικα συνόρων του Σένγκεν], μπορεί, βάσει του άρθρου 14 του εν λόγω [κώδικα] και χωρίς να εφαρμοστεί η οδηγία

[2008/115], να απαγορευθεί, στο πλαίσιο των ελέγχων που διεξάγονται στα εσωτερικά σύνορα, η είσοδος σε αλλοδαπό προερχόμενο απευθείας από το έδαφος κράτους συμβαλλόμενου στη [Σύμβαση Σένγκεν];»

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

- 28 Με το προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί κατ' ουσίαν να διευκρινιστεί αν ο κώδικας συνόρων του Σένγκεν και η οδηγία 2008/115 έχουν την έννοια ότι ένα κράτος μέλος μπορεί, σε περίπτωση που έχει επαναφέρει ελέγχους στα εσωτερικά του σύνορα, να εκδώσει σε βάρος υπηκόου τρίτης χώρας που παρουσιάζεται σε εγκεκριμένο συνοριακό σημείο διέλευσης στο οποίο διενεργούνται τέτοιοι έλεγχοι απόφαση απαγόρευσης εισόδου, κατά το άρθρο 14 του κώδικα, χωρίς να υποχρεούται να συμμορφωθεί προς την οδηγία.
- 29 Το άρθρο 25 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν επιτρέπει, κατ' εξαίρεση και υπό ορισμένες προϋποθέσεις, σε ένα κράτος μέλος να επαναφέρει προσωρινά τους ελέγχους στα σύνορα, σε όλα τα εσωτερικά του σύνορα ή σε συγκεκριμένα μέρη τους, σε περίπτωση που υπάρχει σοβαρή απειλή για τη δημόσια τάξη ή την εσωτερική ασφάλεια στο εν λόγω κράτος μέλος. Κατά το άρθρο 32 του κώδικα, κατά την επαναφορά του ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα εφαρμόζονται κατ' αναλογία οι σχετικές διατάξεις του αναφερόμενου στα εξωτερικά σύνορα τίτλου II του εν λόγω κώδικα.
- 30 Τέτοια διάταξη αποτελεί το άρθρο 14 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν, το οποίο προβλέπει ότι η είσοδος στην επικράτεια των κρατών μελών απαγορεύεται στους υπηκόους τρίτων χωρών που δεν πληρούν το σύνολο των προϋποθέσεων εισόδου κατά το άρθρο 6, παράγραφος 1, του κώδικα και δεν υπάγονται στις κατηγορίες προσώπων του άρθρου 6, παράγραφος 5, αυτού.
- 31 Πρέπει εντούτοις να υπομνησθεί ότι υπήκοος τρίτης χώρας, ο οποίος, μετά την παράνομη είσοδό του στο έδαφος κράτους μέλους, βρίσκεται εκεί χωρίς να πληροί τις προϋποθέσεις εισόδου, παραμονής ή διαμονής στο εν λόγω κράτος μέλος, βρίσκεται εξ αυτού του λόγου παρανόμως στο οικείο κράτος μέλος, κατά την έννοια της οδηγίας 2008/115. Ο υπήκοος αυτός εμπίπτει, συνεπώς, κατά το άρθρο 2, παράγραφος 1, της οδηγίας και υπό την επιφύλαξη του άρθρου 2, παράγραφος 2, αυτής, στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας, χωρίς η παρουσία του στο έδαφος του οικείου κράτους μέλους να τελεί υπό την προϋπόθεση ελάχιστης διάρκειας ή προθέσεως παραμονής στο εν λόγω έδαφος. Επομένως, ο εν λόγω υπήκοος υπόκειται, καταρχήν, στους προβλεπόμενους στην οδηγία κοινούς κανόνες και διαδικασίες ενόψει της απομακρύνσεώς του, και τούτο για όσο διάστημα δεν έχει, ενδεχομένως, ρυθμιστεί το ζήτημα της παραμονής του (πρβλ. απόφαση της 19ης Μαρτίου 2019, *Arif* κ.λπ., C-444/17, EU:C:2019:220, σκέψεις 37 και 39 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 32 Αυτό ισχύει ακόμη και στην περίπτωση που ο υπήκοος τρίτης χώρας συνελήφθη σε συνοριακό σημείο διέλευσης, εφόσον το συνοριακό σημείο διέλευσης βρίσκεται στο έδαφος του εν λόγω κράτους μέλους. Συναφώς πρέπει πράγματι να επισημανθεί ότι ένα πρόσωπο μπορεί να έχει εισέλθει στο έδαφος κράτους μέλους πριν ακόμη διέλθει από συνοριακό σημείο διέλευσης [βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 5ης Φεβρουαρίου 2020, *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid* (Ναυτολόγηση των ναυτικών στον λιμένα του Ρότερνταμ), C-341/18, EU:C:2020:76, σκέψη 45].
- 33 Πρέπει ακόμη να επισημανθεί, χάριν παραδείγματος, ότι, όταν διενεργούνται έλεγχοι σε τραίνο κατά το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί από τη στιγμή που το τραίνο φεύγει από τον τελευταίο σταθμό που βρίσκεται στο έδαφος κράτους μέλους έχοντας εσωτερικά σύνορα με κράτος μέλος το

οποίο έχει επαναφέρει ελέγχους στα εσωτερικά του σύνορα μέχρι τη στιγμή που το τραίνο εισέρχεται στον πρώτο ευρισκόμενο στο έδαφος του τελευταίου αυτού κράτους μέλους σταθμό, ο διενεργούμενος επί του τραίνου έλεγχος πρέπει να θεωρείται, εκτός αν έχει συναφθεί αντίθετη συμφωνία μεταξύ των δύο κρατών μελών, ως έλεγχος διενεργούμενος σε συνοριακό σημείο διέλευσης ευρισκόμενο στο έδαφος του κράτους μέλους που έχει επαναφέρει τους εν λόγω ελέγχους. Πράγματι, ο υπήκοος τρίτης χώρας που ελέγχθηκε στο τραίνο αυτό θα διαμένει κατ' ανάγκη, μετά τον έλεγχο, στο έδαφος του τελευταίου κράτους μέλους, κατά την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 1, της οδηγίας 2008/115.

- 34 Τούτου λεχθέντος, πρέπει ακόμη να επισημανθεί ότι το άρθρο 2, παράγραφος 2, της οδηγίας 2008/115 επιτρέπει στα κράτη μέλη να αποκλείσουν, κατ' εξαίρεση και υπό ορισμένες προϋποθέσεις, τους υπηκόους τρίτης χώρας που διαμένουν παρανόμως στο έδαφός τους από το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας.
- 35 Συγκεκριμένα, αφενός, το άρθρο 2, παράγραφος 2, στοιχείο α', της οδηγίας 2008/115 επιτρέπει στα κράτη μέλη να μην εφαρμόζουν την οδηγία, με την επιφύλαξη των οριζόμενων στο άρθρο 4, παράγραφος 4, αυτής, σε δύο συγκεκριμένες περιπτώσεις, ήτοι στην περίπτωση υπηκόων τρίτων χωρών στους οποίους απαγορεύθηκε η είσοδος στα εξωτερικά σύνορα κράτους μέλους, σύμφωνα με το άρθρο 14 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν, και στην περίπτωση υπηκόων τρίτων χωρών που συλλαμβάνονται ή παρακολουθούνται σε σχέση με παράνομη διέλευση εξωτερικών συνόρων και στους οποίους δεν χορηγήθηκε, εν συνεχεία, άδεια ή δικαίωμα να παραμείνουν στο εν λόγω κράτος μέλος.
- 36 Από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει όμως ότι οι δύο αυτές περιπτώσεις συνδέονται αποκλειστικώς με τη διέλευση των εξωτερικών συνόρων κράτους μέλους, όπως αυτά ορίζονται στο άρθρο 2 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν, και, συνεπώς, δεν αφορούν τη διέλευση κοινών συνόρων κρατών μελών που αποτελούν μέρος του χώρου Σένγκεν, ακόμη και αν έχουν επαναφερθεί, δυνάμει του άρθρου 25 του ως άνω κώδικα, οι έλεγχοι στα κοινά σύνορα, λόγω σοβαρής απειλής για τη δημόσια τάξη ή την εσωτερική ασφάλεια στο κράτος μέλος (πρβλ. απόφαση της 19ης Μαρτίου 2019, *Agib* κ.λπ., C-444/17, EU:C:2019:220, σκέψεις 45 και 67).
- 37 Κατά συνέπεια, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 35 των προτάσεών του, το άρθρο 2, παράγραφος 2, στοιχείο α', της οδηγίας 2008/115 δεν επιτρέπει σε κράτος μέλος που έχει επαναφέρει τους ελέγχους στα εσωτερικά του σύνορα να παρεκκλίνει από τους κοινούς κανόνες και διαδικασίες που προβλέπει η οδηγία προκειμένου να απομακρύνει τον υπήκοο τρίτης χώρας που συνελήφθη, χωρίς έγκυρο τίτλο διαμονής, σε κάποιο από τα συνοριακά σημεία διέλευσης τα οποία βρίσκονται στο έδαφος του κράτους μέλους και στα οποία διενεργούνται τέτοιοι έλεγχοι.
- 38 Αφετέρου, καίτοι το άρθρο 2, παράγραφος 2, στοιχείο β', της οδηγίας 2008/115 επιτρέπει στα κράτη μέλη να μην εφαρμόσουν την οδηγία στους υπηκόους τρίτων χωρών οι οποίοι υπόκεινται σε απόφαση επιστροφής ως ποινική κύρωση ή ως συνέπεια ποινικής κύρωσης, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, ή υπόκεινται σε διαδικασίες έκδοσης, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η επίμαχη στη διαφορά της κύριας δίκης διάταξη δεν αφορά τέτοια περίπτωση.
- 39 Από όλα τα προεκτεθέντα προκύπτει, αφενός, ότι κράτος μέλος το οποίο έχει επαναφέρει τους ελέγχους στα εσωτερικά του σύνορα μπορεί να εφαρμόσει, κατ' αναλογίαν, το άρθρο 14 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν καθώς και το Παράρτημα V, Μέρος Α, σημείο 1, του κώδικα αυτού σε υπήκοο τρίτης χώρας ο οποίος συνελήφθη, χωρίς έγκυρο τίτλο διαμονής, σε εγκεκριμένο συνοριακό σημείο διέλευσης στο οποίο διενεργούνται τέτοιοι έλεγχοι.

- 40 Αφετέρου, όταν το συνοριακό σημείο διέλευσης βρίσκεται στο έδαφος του οικείου κράτους μέλους, το κράτος αυτό πρέπει πάντως να μεριμνά ώστε οι συνέπειες μιας τέτοιας κατ' αναλογία εφαρμογής των διατάξεων που μνημονεύονται στην προηγούμενη σκέψη να μην καταλήγουν σε παραβίαση των κοινών κανόνων και διαδικασιών που προβλέπει η οδηγία 2008/115. Τη διαπίστωση αυτή δεν μεταβάλλει το γεγονός ότι η κατά τα ανωτέρω υποχρέωση του οικείου κράτους μέλους μπορεί να καταστήσει σε μεγάλο βαθμό άνευ αποτελεσματικότητας την ενδεχόμενη έκδοση απόφασης απαγόρευσης εισόδου σε βάρος υπηκόου τρίτης χώρας που παρουσιάζεται σε κάποιο από τα εσωτερικά του σύνορα.
- 41 Όσον αφορά τις σχετικές διατάξεις της οδηγίας, υπενθυμίζεται ιδίως ότι από το άρθρο 6, παράγραφος 1, της οδηγίας 2008/115 προκύπτει ότι σε βάρος κάθε υπηκόου τρίτης χώρας που διαμένει παράνομα στο έδαφος κράτους μέλους πρέπει να εκδίδεται απόφαση επιστροφής, υπό την επιφύλαξη των εξαιρέσεων των παραγράφων 2 έως 5 του εν λόγω άρθρου 6 και με πλήρη τήρηση των απαιτήσεων του άρθρου 5 της οδηγίας, στη δε απόφαση αυτή πρέπει να προσδιορίζεται, μεταξύ των τρίτων χωρών που διαλαμβάνονται στο άρθρο 3, σημείο 3, της οδηγίας, εκείνη προς την οποία πρέπει να απομακρυνθεί ο υπήκοος τρίτης χώρας [απόφαση της 22ας Νοεμβρίου 2022, *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid* (Απομάκρυνση – Θεραπευτική κάναβα), C-69/21, EU:C:2022:913, σκέψη 53].
- 42 Εξάλλου, ο υπήκοος τρίτης χώρας τον οποίον αφορά μια τέτοια απόφαση επιστροφής πρέπει επίσης, καταρχήν, να διαθέτει, δυνάμει του άρθρου 7 της οδηγίας 2008/115, ορισμένο χρονικό διάστημα προκειμένου να αναχωρήσει οικειοθελώς από το έδαφος του οικείου κράτους μέλους. Η αναγκαστική απομάκρυνση λαμβάνει χώρα μόνον ως έσχατη λύση, σύμφωνα με το άρθρο 8 της οδηγίας, και υπό την επιφύλαξη του άρθρου 9 αυτής, το οποίο επιβάλλει στα κράτη μέλη να αναβάλλουν την απομάκρυνση στις εκεί προβλεπόμενες περιπτώσεις [απόφαση της 17ης Δεκεμβρίου 2020, *Επιτροπή κατά Ουγγαρίας* (Υποδοχή των αιτούντων διεθνή προστασία), C-808/18, EU:C:2020:1029, σκέψη 252].
- 43 Επιπλέον, από το άρθρο 15 της οδηγίας 2008/115 προκύπτει ότι παράνομα διαμένον υπήκοος τρίτης χώρας μπορεί να τεθεί υπό κράτηση μόνον σε συγκεκριμένες περιπτώσεις. Τούτου λεχθέντος, όπως επισήμανε κατ' ουσίαν ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 46 των προτάσεων του, το άρθρο αυτό δεν αποκλείει να ληφθεί κατά του εν λόγω υπηκόου, οσάκις αυτός συνιστά πραγματική, ενεστώσα και αρκούντως σοβαρή απειλή για τη δημόσια τάξη ή την εσωτερική ασφάλεια, μέτρο κράτησης εν αναμονή της απομακρύνσεώς του, υπό τον όρο ότι η κράτηση πληροί τις προϋποθέσεις των άρθρων 15 έως 18 της οδηγίας (πρβλ. απόφαση της 2ας Ιουλίου 2020, *Stadt Frankfurt am Main*, C-18/19, EU:C:2020:511, σκέψεις 41 έως 48).
- 44 Εξάλλου, η οδηγία 2008/115 δεν αποκλείει την ευχέρεια των κρατών μελών να προβλέπουν ποινή φυλακίσεως για την τέλεση αδικημάτων άλλων από εκείνα που στηρίζονται μόνο στην παράνομη είσοδο, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων κατά τις οποίες δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί η προβλεπόμενη στην οδηγία διαδικασία επιστροφής. Επομένως, η εν λόγω οδηγία δεν αντιτίθεται ούτε στη σύλληψη ή στην αστυνομική κράτηση ενός παράνομα διαμένοντος υπηκόου τρίτης χώρας, όταν τα μέτρα αυτά λαμβάνονται για τον λόγο ότι υπάρχουν υπόνοιες ότι ο εν λόγω υπήκοος τέλεσε άλλο αδίκημα, πέραν της απλής παράνομης εισόδου στο εθνικό έδαφος, και ειδικότερα αδίκημα το οποίο ενδέχεται να συνιστά απειλή για τη δημόσια τάξη ή την εσωτερική ασφάλεια του οικείου κράτους μέλους (απόφαση της 19ης Μαρτίου 2019, *Arif* κ.λπ., C-444/17, EU:C:2019:220, σκέψη 66).

- 45 Εξ αυτού συνάγεται ότι, αντιθέτως προς όσα υποστηρίζει η Γαλλική Κυβέρνηση, η εφαρμογή, σε περίπτωση όπως αυτή την οποία αφορά η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως, των κοινών κανόνων και διαδικασιών που προβλέπει η οδηγία 2008/115 δεν καθιστά αδύνατη την τήρηση της δημόσιας τάξης και τη διαφύλαξη της εσωτερικής ασφάλειας, κατά την έννοια του άρθρου 72 ΣΛΕΕ.
- 46 Λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των προεκτεθέντων, στο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι ο κώδικας συνόρων του Σένγκεν και η οδηγία 2008/115 έχουν την έννοια ότι ένα κράτος μέλος, σε περίπτωση που έχει επαναφέρει ελέγχους στα εσωτερικά του σύνορα, μπορεί να εκδώσει, σε βάρος υπηκόου τρίτης χώρας που παρουσιάζεται σε ευρισκόμενο στο έδαφός του εγκεκριμένο συνοριακό σημείο διέλευσης στο οποίο διενεργούνται τέτοιοι έλεγχοι, απόφαση απαγόρευσης εισόδου κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 14 του κώδικα, υπό τον όρο εφαρμογής στον εν λόγω υπήκοο, ενόψει της απομακρύνσεώς του, των προβλεπόμενων στην οδηγία κοινών κανόνων και διαδικασιών.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 47 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπόμπου που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τέταρτο τμήμα) αποφαινεται:

Ο κανονισμός (ΕΕ) 2016/399 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Μαρτίου 2016, περί κώδικα της Ένωσης σχετικά με το καθεστώς διέλευσης προσώπων από τα σύνορα (κώδικας συνόρων του Σένγκεν), και η οδηγία 2008/115/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, σχετικά με τους κοινούς κανόνες και διαδικασίες στα κράτη μέλη για την επιστροφή των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών,

έχουν την έννοια ότι:

ένα κράτος μέλος, σε περίπτωση που έχει επαναφέρει ελέγχους στα εσωτερικά του σύνορα, μπορεί να εκδώσει, σε βάρος υπηκόου τρίτης χώρας που παρουσιάζεται σε ευρισκόμενο στο έδαφός του εγκεκριμένο συνοριακό σημείο διέλευσης στο οποίο διενεργούνται τέτοιοι έλεγχοι, απόφαση απαγόρευσης εισόδου κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 14 του κανονισμού, υπό τον όρο εφαρμογής στον εν λόγω υπήκοο, ενόψει της απομακρύνσεώς του, των προβλεπόμενων στην οδηγία κοινών κανόνων και διαδικασιών.

(υπογραφές)